SPEECH/10/411

José Manuel Durão Barroso

Voorzitter van de Europese Commissie

State of the Union 2010

Europees Parlement

Straatsburg, 7 september 2010

Voorzitter,

Geachte Parlementsleden,

Het is een groot voorrecht de eerste "State of the Union"-toespraak te mogen houden voor dit Parlement.

Van nu af aan wordt de "State of the Union"-toespraak elk jaar de gelegenheid om de koers van onze werkzaamheden voor de volgende twaalf maanden uit te zetten.

Veel van de besluiten die wij dit jaar zullen nemen, zullen vérstrekkende gevolgen hebben. Ze zullen bepalen wat voor Europa wij willen. Ze zullen een Europa van mogelijkheden uitstippelen, waar degenen die ambitie hebben een duwtje in de rug krijgen en waar degenen die behoeftig zijn niet aan hun lot worden overgelaten. Een Europa dat open staat voor de wereld en voor zijn eigen bevolking. Een Europa dat zorgt voor economische, sociale en territoriale samenhang.

Het afgelopen jaar moest onze Unie wegens de economische en financiële crisis een van haar grootste uitdagingen ooit aangaan. Daarbij werd onze onderlinge afhankelijkheid zeer duidelijk en werd onze solidariteit als nooit eerder op de proef gesteld.

Wanneer ik terugkijk naar hoe wij dit aangepakt hebben, geloof ik dat wij de test hebben doorstaan. We hebben op vele uitdagingen antwoorden geformuleerd – met betrekking tot financiële bijstand aan lidstaten die in uitzonderlijke omstandigheden verkeren, economische governance, financiële regulering, alsook groei en werkgelegenheid. En we hebben een basiskamp kunnen bouwen als startpunt voor de modernisering van onze economieën. Europa heeft getoond dat het zijn mannetje staat. Degenen die de ondergang van de Europese Unie voorspelden, hebben ongelijk gekregen. De Europese instellingen en de lidstaten hebben blijk gegeven van leiderschap. Mijn boodschap aan elke Europeaan is dat u erop kunt vertrouwen dat de Europese Unie doet wat zij moet doen om uw toekomst veilig te stellen.

De economische vooruitzichten in de Europese Unie zijn vandaag beter dan een jaar geleden, niet het minst ten gevolge van ons vastberaden optreden. Het herstel komt op kruissnelheid, zij het niet overal binnen de Unie in gelijke mate . De groei zal dit jaar groter zijn dan oorspronkelijk voorspeld was. De werkloosheidsgraad – hoewel nog steeds te hoog – neemt niet meer toe. Er blijven uiteraard onzekerheden en risico's, niet het minst buiten de Europese Unie.

Laten we ons geen illusies maken. Ons werk is verre van voltooid. Er is geen plaats voor zelfgenoegzaamheid. Budgettaire groei heeft een bijdrage geleverd om de teruggang van de economische activiteit tegen te gaan. Maar nu is het tijd voor iets anders. Zonder structurele hervormingen zullen wij geen duurzame groei creëren. We moeten de volgende 12 maanden gebruiken om versneld werk te maken van de geplande hervormingen. De tijd is rijp om onze sociale markteconomie te moderniseren, zodat ze wereldwijd kan concurreren en de demografische uitdagingen kan aangaan. Nú moeten we de juiste investeringen doen voor onze toekomst.

Dit is het moment van de waarheid voor Europa. Europa moet laten zien dat het meer is dan 27 verschillende nationale oplossingen. Ofwel nemen we samen de kop, ofwel hinken we elk afzonderlijk achterop. We zullen alleen slagen indien we, zowel op nationaal, regionaal als lokaal niveau, Europees denken.

Vandaag zal ik uiteenzetten wat volgens mij de prioriteiten zijn die wij in het komende jaar samen moeten aanpakken. Ik kan hier niet alle bijzonderheden van de Europese beleidsmaatregelen of de door ons te nemen initiatieven behandelen. Via Voorzitter Buzek doe ik u een meer volledig programmadocument toekomen.

Kort gezegd zie ik in het komende jaar vijf belangrijke uitdagingen voor de Unie:

- de aanpak van de economische crisis en governance;
- het herstel van de groei ten behoeve van de werkgelegenheid door het hervormingsprogramma Europa 2020 versneld uit te voeren;
- de totstandbrenging van een ruimte van vrijheid, rechtvaardigheid en veiligheid;
- het aangaan van onderhandelingen met het oog op een moderne EU-begroting, en
- op het wereldtoneel de ons toekomende rol opeisen.

Laat ik beginnen met de economische crisis en governance. Eerder dit jaar zijn wij doortastend opgetreden toen de leden van de eurozone en de euro zelf onze hulp nodig hadden.

Wij hebben harde lessen geleerd. Thans boeken wij grote vooruitgang op het gebied van economische governance. De Commissie heeft haar ideeën in mei en juni ter tafel gebracht. Deze werden zowel in dit Parlement als in de door de President van de Europese Raad voorgezeten taskforce goed ontvangen. Zij vormen de basis voor de totstandkoming van een consensus. De meest dringende wetgevingsvoorstellen zullen wij op 29 september indienen, om het huidige gunstige tij niet te laten voorbijgaan.

Onhoudbare begrotingen maken ons kwetsbaar. Schulden en begrotingstekorten leiden tot hoge pieken en diepe dalen. En zij slaan gaten in het socialezekerheidsnet. Geld dat dient voor de schuldaflossing is geld dat niet uitgegeven kan worden voor het sociaal welzijn. Noch om ons voor te bereiden op de stijgende kosten van een vergrijzende bevolking. Een generatie die schulden maakt, brengt de natie in een onhoudbare situatie. Onze voorstellen zullen het stabiliteits- en groeipact versterken door meer toezicht en meer handhaving.

Voorts moeten we ernstige macro-economische onevenwichtigheden aanpakken, met name in de eurozone. Daarom hebben wij in een vroege fase voorstellen gedaan om sterk overgewaardeerde activa, een gebrek aan concurrentievermogen of andere oorzaken van onevenwichtigheden te ontdekken.

Ik zie nu een bereidheid bij de regeringen om een scherper toezicht, ondersteund door stimulansen voor naleving en sancties in een vroeger stadium, te aanvaarden. De Commissie zal haar rol als onafhankelijke scheidsrechter en handhaver van de nieuwe regels versterken.

Wij zullen naast de monetaire unie een echte economische unie tot stand brengen.

Indien deze hervormingen worden uitgevoerd zoals wij voorstellen, zullen ze ook de stabiliteit van de euro op lange termijn garanderen. Dit is cruciaal voor ons economisch succes.

Wil de economie groeien, dan hebben wij ook een sterke en gezonde financiële sector nodig. Een sector die ten dienste staat van de werkelijke economie. Een sector die prat gaat op een correcte regulering en een correct toezicht.

Wij hebben actie ondernomen om de transparantie bij banken te vergroten. Vandaag zijn we er beter aan toe dan een jaar geleden. Met de publicatie van de resultaten van de stresstest zouden de banken thans in staat moeten zijn elkaar leningen toe te staan, zodat er ook weer kredieten naar de Europese burgers en bedrijven toe kunnen vloeien.

Wij hebben voorgesteld om het spaargeld van de burgers tot een bedrag van 100 000 euro te beschermen. Wij zullen voorstellen een verbod op misbruiken bij naked short selling in te stellen. Kredietverzuimswaps zullen wij aanpakken. De tijden dat gespeculeerd wordt op het afbranden van iemand anders' huis, zijn voorbij. Wij blijven erop hameren dat de banken, en niet de belastingbetalers, het gelag moeten betalen voor de risico's die zij zelf nemen. Wij creëren wetgeving om bonussen voor diegenen die vandaag voor de snelle winsten gaan maar morgen grote verliezen lijden, te bannen. Als een onderdeel van deze aanpak verdedig ik ook belastingen op financiële activiteiten en zullen wij nog dit najaar met voorstellen komen.

Het politieke akkoord dat zopas is bereikt over het pakket financieel toezicht, is zeer goed nieuws. De voorstellen van de Commissie op basis van het rapport-Larosière zullen ons een doeltreffend Europees toezichtsysteem bezorgen. Ik dank het Parlement voor de constructieve rol die het heeft gespeeld en ik hoop dat het deze maand zijn definitieve instemming zal geven.

Voorts zullen we blijven werken aan de regulering. Initiatieven met betrekking tot derivaten, bijkomende maatregelen ten aanzien van kredietratingbureaus en een kader voor bankresoluties en crisisbeheer zullen u weldra worden gepresenteerd. Ons doel is te komen tot een hervormde financiële sector tegen eind 2011.

Gezonde overheidsfinanciën en financiële markten die verantwoordelijk handelen, geven ons het vertrouwen en de economische kracht om duurzame groei te realiseren. Wij moeten de tegenstelling tussen begrotingsdiscipline en groei overstijgen. Beide kunnen best samengaan.

Geachte Parlementsleden,

Gezonde overheidsfinanciën zijn een middel voor het bereiken van een doel: groei met het oog op werkgelegenheid. Ons doel is groei, duurzame groei, inclusieve groei. Dit is onze allesoverkoepelende prioriteit. Dit is waar we in moeten investeren.

Europa 2020 begint nu. De meest groeibevorderende hervormingen van ons programma moeten wij naar voren halen en versneld uitvoeren. Dit zou het groeitempo tegen 2020 met meer dan een derde kunnen doen stijgen.

Dit houdt in dat we ons moeten concentreren op drie prioriteiten: meer mensen aan een baan helpen, het concurrentievermogen van onze bedrijven verbeteren en de interne markt verder uitdiepen.

Laat ik beginnen bij de mensen en de banen.

Sinds 2008 hebben meer dan 6,3 miljoen mensen hun baan verloren. Elk van hen dient een kans te krijgen om opnieuw te gaan werken. De arbeidsparticipatie in Europa voor de leeftijdscategorie tussen 20 en 64 bedraagt gemiddeld 69%. We zijn overeengekomen dat dit tegen 2020 moet stijgen tot 75%, met name door meer vrouwen en oudere werknemers aan het werk te krijgen.

De meeste bevoegdheden voor het werkgelegenheidsbeleid blijven in handen van de lidstaten. Maar we zullen niet aan de zijlijn blijven toekijken. Ik wil een Europese Unie die haar bevolking helpt om nieuwe kansen te grijpen, en ik wil een Unie die sociaal en inclusief is. Dat is het Europa dat wij zullen opbouwen als de lidstaten, de Europese instellingen en de sociale partners samen werk maken van ons hervormingsprogramma.

Daarbij dient in de eerste plaats aandacht te worden besteed aan vaardigheden en banen en het investeren in een leven lang leren.

Voorts moet worden gewerkt aan de ontsluiting van het groeipotentieel van de eengemaakte markt om een sterker geïntegreerde banenmarkt tot stand te brengen.

De mogelijkheden zijn er. We kennen een zeer hoge werkloosheidsgraad, maar Europa telt momenteel 4 miljoen vacatures. De Commissie zal later dit jaar een voorstel doen voor een "Europese vacaturemonitor". Met behulp daarvan kunnen mensen zien waar er jobs zijn in Europa en welke vaardigheden nodig zijn. Wij zullen ook met plannen komen voor een Europees vaardighedenpaspoort.

Wij moeten de problemen van armoede en uitsluiting aanpakken. Wij moeten ervoor zorgen dat de meest kwetsbare groepen niet achterblijven. Dat is het centrale aandachtspunt van ons "platform tegen armoede". Onder dit programma ressorteren alle Europese acties ten behoeve van kwetsbare groepen zoals kinderen en ouderen.

Aangezien meer en meer burgers in het buitenland reizen, studeren of werken, zullen wij ook de rechten van de burgers versterken wanneer zij naar het buitenland gaan. De Commissie zal blijvende obstakels reeds dit najaar aanpakken.

Geachte Parlementsleden,

Groei moet op de concurrentiekracht van onze ondernemingen zijn gebaseerd.

We moeten ons blijven inspannen om het leven voor het midden- en kleinbedrijf eenvoudiger te maken. Het mkb is goed voor twee op drie banen in de particuliere sector. Twee van hun grootste zorgen zijn innovatie en bureaucratische rompslomp. Wij zijn met beide punten bezig.

Net vóór de zomer heeft de Commissie het Zevende kaderprogramma voor onderzoek aangekondigd, het grootste pakket ooit en goed voor 6,4 miljard euro. Dit geld gaat naar het mkb én naar onderzoekers.

Investeren in innovatie betekent ook het aanmoedigen van universiteiten van wereldniveau in Europa. Ik zou willen dat zij de knapste koppen aantrekken, uit Europa maar ook uit de rest van de wereld. Wij zullen een initiatief nemen voor de modernisering van de Europese universiteiten. Ik zou graag zien dat Europa sterk is in wetenschap, onderwijs en cultuur.

Niet alleen aan de universiteiten moeten wij de prestaties van Europa op het gebied van innovatie verbeteren. Dit moet gebeuren over de hele innovatieketen – van research tot retail – met name via innovatiepartnerships. Wij hebben een 'Innovatie-Unie' nodig. Volgende maand zal de Commissie uiteenzetten hoe we dit kunnen bereiken.

Een andere belangrijke toetssteen is of de lidstaten een doorbraak kunnen bereiken over een octrooi dat in de hele Europese Unie geldt. Wie bij ons innoveert, moet vaak een prijs betalen die tienmaal hoger ligt dan voor zijn concurrenten in de Verenigde Staten of Japan. Ons voorstel ligt ter tafel. Het moet de kosten fundamenteel doen dalen en de bescherming verdubbelen. Na decennia van discussie is het nu tijd om tot een besluit te komen.

Ook willen wij de strijd met de bureaucratische rompslomp blijven aangaan. Het mkb zit verstrikt in een web van wetten en regels. 71% van de bedrijfsleiders verklaart dat de grootste hinderpaal voor hun succes de bureaucratie is. De Commissie heeft voorstellen op tafel gelegd die Europese bedrijven jaarlijks 38 miljard euro besparingen opleveren.

Innovatie stimuleren, de bureaucratische rompslomp verminderen en hoog¬gekwalificeerde arbeidskrachten opleiden: zo kunnen we ervoor zorgen dat de Europese industriële productie tot de wereldtop blijft behoren. Een sterke industriële basis in Europa is van vitaal belang voor onze toekomst. De Commissie zal u volgende maand een nieuw industriebeleid voor het globaliseringstijdperk presenteren.

Wij hebben de mensen, wij hebben de ondernemingen. Wat zij allebei nodig hebben, is een open en moderne eengemaakte markt.

De interne markt is Europa's grootste troef, maar we maken er onvoldoende gebruik van. We moeten de interne markt dan ook dringend uitdiepen.

Slechts 8% van de 20 miljoen mkb-bedrijven in Europa drijft grensoverschrijdend handel en nog minder investeren er over de grenzen heen. En zelfs met internet heeft meer dan een derde van de consumenten niet genoeg vertrouwen om aankopen in het buitenland te doen.

Op mijn verzoek heeft Mario Monti een deskundig verslag opgesteld en in de interne markt 150 missing links en bottlenecks aangewezen.

Volgende maand zullen wij in een omvattend en ambitieus "besluit over de eenmaking van de markt" een aanzet geven om de interne markt uit te diepen.

Energie is een essentiële motor voor groei en een centrale prioriteit voor actie: we moeten de interne energiemarkt voltooien, energienetwerken aanleggen en onderling koppelen, en de energie¬voorziening veiligstellen met oog voor solidariteit. Voor energie moeten we doen wat we voor mobiel bellen hebben gedaan: zorgen dat consumenten een reële keuze hebben op één Europese markt.

Zo zal er ook een echte energie¬gemeenschap in Europa komen.

We moeten ervoor zorgen dat grenzen geen rol meer spelen voor pijpleidingen en hoogspanningskabels; dat we over infrastructuur voor zonne-energie en windenergie beschikken; dat we kunnen garanderen dat we over heel Europa dezelfde norm hanteren, zodat het opladen van de accu van een elektrische auto even vanzelfsprekend wordt als bijtanken.

In de loop van volgend jaar zullen we komen met een energieactieplan, een infrastructuurpakket en een actieplan voor energie-efficiëntie, om deze visie concreet gestalte te geven. Ikzelf zal later dit jaar naar de Kaspische regio reizen om de zuidelijke corridor te bepleiten als een middel om onze bevoorradingszekerheid te vergroten.

Willen we een Europa dat efficiënt met hulpbronnen omgaat, dan moeten we nog naar andere aspecten dan energie kijken. In de 20e eeuw kende de wereld een fenomenale hulpbronnenintensieve groei. Wij zagen in de 20e eeuw wereldwijd een verviervoudiging van het bevolkingsaantal, en tegelijk een 40-voudige groei van de economische productie. In dezelfde periode verhoogden echter ook ons gebruik van fossiele brandstoffen tot het 16-voud, onze visvangst tot het 35-voud en ons watergebruik tot het negenvoud. Onze koolstofemissies stegen tot het 17-voud.

Dat betekent dat we resultaten moeten boeken met betrekking tot ons klimaat- en energiepakket, als aanjager voor verandering. Dit betekent dat de beleidslijnen inzake klimaatverandering, energie, vervoer en milieu moeten worden gebundeld tot één samenhangende benadering van efficiënt gebruik van hulpmiddelen en een koolstofarme toekomst.

Voor een landbouwsector die de blik op de toekomst houdt, is een belangrijke rol weggelegd bij het vinden van Europese oplossingen voor de enorme uitdagingen die op ons afkomen, zoals mondiale voedsel¬zekerheid, afnemende biodiversi¬teit en het duurzame beheer van natuurlijke hulpbronnen. Hetzelfde geldt ook voor ons maritieme beleid.

Dit alles zal er niet alleen voor zorgen dat onze economie morgen sterker is: het biedt ook vandaag al nieuwe mogelijkheden. Sinds 2000 neemt het aantal banen in de groene industrie met jaarlijks 7% toe. Tegen 2020 verwacht ik 3 miljoen 'groene banen', 3 miljoen 'green collar workers' – naast onze blue en white collar workers.

Duurzame groei, en slimme groei, dat is wat we nodig hebben. De productiviteitsgroei in Europa in de afgelopen 15 jaar is voor de helft gegenereerd door de informatie- en communicatietechnologie. Deze trend zal alleen maar toenemen. Onze Europese Digitale Agenda zal leiden tot een eengemaakte digitale markt die goed is voor 4% van het bbp van de EU in 2020.

Geachte Parlementsleden,

Bij al wat we doen, hebben we steeds het belang van de Europese burgers voor ogen. Een fundamentele dimensie van ons Europese project is precies de uitbouw van een ruimte voor vrijheid, veiligheid en recht.

We zijn hard aan het werk om het actieplan van Stockholm ten uitvoer te leggen. Voor asielbeleid en migratie zullen we reële vooruitgang boeken.

Legale migranten zullen in Europa een plek vinden waar de menselijke waarden worden geëerbiedigd en gehandhaafd. Tegelijk zullen wij hard optreden tegen de uitbuiting van illegale immigranten in Europa en aan onze grenzen. De Commissie zal nieuwe voorstellen doen met betrekking tot de bewaking van onze buitengrenzen.

En we zullen met een interne veiligheidsstrategie komen om de dreigingen van georganiseerde misdaad en terrorisme aan te pakken.

Europeanen zullen ondervinden dat hun fundamentele rechten en plichten dezelfde zijn, waar zij ook gaan. In Europa moet iedereen de wet naleven en de overheid moet de mensenrechten eerbiedigen, ook die van minderheden. Voor racisme en xenofobie is er in Europa geen plaats. Wanneer zich rond dergelijke delicate thema's een probleem voordoet, moeten wij allen handelen met zin voor verantwoordelijkheid. Ik doe hier een krachtige oproep om de spoken van Europa's verleden niet opnieuw tot leven te laten komen.

Een ruimte van vrijheid, veiligheid en recht zal meteen een plek zijn waar Europeanen goed kunnen leven.

Geachte Parlementsleden,

Een andere uitdaging is hoe wij de begroting van de Europese Unie in de toekomst zullen aanpakken.

Volgende maand komen we met de eerste ideeën van de Commissie voor de herziening van de begroting. Dat zal de aanzet zijn voor een open debat - zonder taboes - en moet ons helpen bij de uitwerking van onze wetgevingsvoorstellen die we in het tweede kwartaal van volgend jaar zullen indienen.

Wij moeten ervoor zorgen dat wij zoveel mogelijk waar voor ons geld krijgen. En we moeten investeren waar dit groei genereert en bijdraagt tot de verwezenlijking van onze Europese agenda. De kwaliteit van de uitgaven moet voor ons allen de maatstaf zijn.

We horen dan ook niet alleen te discussiëren over de kwantiteit, maar ook over de kwaliteit van onze bestedingen en investeringen.

Ik geloof dat Europa echt een meerwaarde biedt. Daarom zal ik mij inspannen voor een ambitieuze Europese begroting voor de periode ná 2013.

Het is mijn overtuiging dat we onze middelen moeten bundelen om deze in te zetten daar waar onze beleidsprioriteiten liggen.

Het gaat hier niet om meer of minder besteden, maar om verstandiger besteden, door Europese en nationale begrotingen samen te bezien. De EU-begroting is geen 'geld voor Brussel' – het is geld voor de mensen die u vertegenwoordigt: de werklozen die dankzij het Sociaal Fonds een omscholing krijgen; de studenten die deelnemen aan het Erasmus-programma; de regio's die middelen krijgen uit het Cohesiefonds.

Interconnectie van energienetwerken, onderzoek en ontwikkelingshulp zijn overtuigende argumenten voor de stelling dat een euro die je op Europees niveau besteedt, meer oplevert dan een euro die je op het nationale niveau besteedt. Sommige lidstaten zien de logica hiervan in, zelfs voor beleidsdomeinen (zoals defensie) die tot de kern van hun bevoegdheden als nationale staat behoren. Ze erkennen dat ze heel wat zouden kunnen besparen indien ze een deel van hun middelen en activiteiten zouden bundelen. Door middelen op het Europese niveau te bundelen, kunnen lidstaten in hun kosten snijden, overlappingen vermijden en krijgen ze meer waar voor hun geld.

Daarom moeten we ook op zoek naar nieuwe financieringsbronnen voor grote Europese infrastructuurprojecten. Zo zal ik voorstellen om obligaties te creëren voor EU-projecten, samen met de Europese Investeringsbank. Ook zullen we publiek-private partnerschappen (PPP's) verder uitbouwen.

Zoals dit Parlement duidelijk heeft gemaakt, moeten we ook op zoek naar een oplossing voor de kwestie van de eigen middelen. Het bestaande systeem zit aan zijn grenzen – en hangt aan elkaar van een onontwarbaar kluwen van correcties. Onze burgers verdienen een eerlijker, doelmatiger en transparanter systeem. Niet iedereen zal het eens zijn met alle ideeën die wij zullen aanreiken. Vreemd is wel dat sommigen nu al zeggen dat ze onze voorstellen verwerpen, nog vóór ze weten wat die inhouden.

Eén punt heeft zeker de belangstelling van dit Parlement: de looptijd van de volgende begroting. Verschillende keuzes zijn hier mogelijk. Zelf zou ik denken aan een kader van 10 jaar, met een halfwegevaluatie van de financiële dimensie na vijf jaar – een 'vijf plus vijf'-optie dus. Zo kunnen we op langere termijn plannen en is er een duidelijker verband met de ambtsperiodes van onze beide instellingen.

Het spreekt voor zich: een Europese begroting is alleen geloofwaardig wanneer we krachtig blijven besparen. Daarom houd ik momenteel de bestuurlijke kosten binnen de Commissie en andere EU-instanties zoals de agentschappen tegen het licht. Alle zwarte gaten van inefficiëntie moeten worden opgeruimd. Wij zullen ons baseren op aanbevelingen van de Rekenkamer om het financieel beheer te verbeteren.

Geachte Parlementsleden,

De laatste uitdaging waarover ik het vandaag wil hebben, is hoe we onze rol op het wereldtoneel kunnen spelen.

Doordat we met onze neus te dicht op onze dagelijkse problemen zitten, verliezen we soms het bredere perspectief uit het oog en geven we er ons geen rekenschap van wat we gepresteerd hebben. Een vreedzame en geslaagde overgang naar een Europese Unie die in omvang is verdubbeld en die onderhandelt over verdere toetredingen. Een gezonde munt, de euro, die een van de toonaangevende munteenheden in de wereld is. Een sterk partnerschap met onze buren, dat ons allen sterker maakt. Als wij doortastend optreden, hebben wij niets te vrezen van de 21e eeuw.

Nu de strategische bondgenootschappen voor de 21e eeuw stilaan vorm krijgen, moet Europa de kans grijpen om zijn toekomst richting te geven. Ik kijk er met ongeduld naar uit dat Europa in de wereld de rol op zich neemt die past bij zijn economische gewicht. Onze partners kijken toe en verwachten dat wij als Europa optreden, niet slechts als 27 afzonderlijke landen. Als wij niet gezamenlijk optreden, zal Europa geen factor van betekenis zijn in de wereld en zullen zij zonder ons doorgaan: zonder de Europese Unie maar ook zonder haar lidstaten. Daarom ook heb ik in mijn politieke richtsnoeren Europa opgeroepen een wereldspeler te zijn, een mondiale leider – dat is een van de grote opdrachten en uitdagingen voor onze generatie.

Samen met Lady Ashton – als Hoge Vertegenwoordiger en Vicevoorzitter – zal ik onze visie toelichten over hoe Europa maximaal een rol kan spelen in de wereld. Met de Europese Dienst voor extern optreden beschikken wij thans over de middelen om onze ambities waar te maken.

In deze geglobaliseerde wereld zijn de betrekkingen die wij onderhouden met strategische partners bepalend voor onze welvaart. Om op het internationale toneel daadkrachtig te kunnen optreden hebben wij het gewicht van de Europese Unie nodig. Grootte is wel degelijk van belang, nu meer dan ooit.

Een goed voorbeeld is de strijd tegen de klimaatverandering. Kopenhagen heeft aangetoond dat, toen anderen niet wilden meegaan in onze ambitieuze plannen, wij onszelf geen dienst hebben bewezen door niet met één stem te spreken. De onderhandelingen zijn dan wel vastgelopen, maar de klimaatverandering gaat door. Ik wil dat wij nauwer samenwerken met internationale partners, om ervoor te zorgen dat hun persberichten worden omgezet in geloofwaardige bindende afspraken om de uitstoot te verminderen en te beginnen met snelstartfinanciering.

In de komende twee maanden vinden belangrijke topontmoetingen plaats met strategische partners. Hoe meer wij een gemeenschappelijke agenda kunnen vaststellen vanuit een duidelijk omschreven Europees belang, hoe meer wij zullen bereiken. Zo zie ik bijvoorbeeld enorme mogelijkheden in de ontwikkeling van een trans-Atlantische agenda voor groei en werkgelegenheid.

Waar wij wel reeds ons gewicht uitspelen, dat is in de G20, het forum waar de belangrijkste economische spelers van gedachten wisselen over de gemeenschappelijke uitdagingen. Wanneer President Van Rompuy en ik in november naar Seoul gaan om de Europese Unie te vertegenwoordigen, willen wij concrete resultaten zien:

verdere stappen naar een wereldwijde economische coördinatie;

meer stabiele en verantwoordelijke financiële markten en overeenstemming over een hervorming van de internationale financiële instellingen;

meer doeltreffende wereldwijde financiële vangnetten;

meer vooruitgang op de ontwikkelingsagenda van de G20.

Wij zullen in dit forum leiderschap aan de dag blijven leggen en nauw samenwerken met het Franse G8/G20-voorzitterschap volgend jaar.

Wij willen ook dat er steun komt voor de Doha-ronde. Handel zorgt voor groei en welvaart. Wij zullen ook bilaterale en regionale vrijhandelsakkoorden nastreven. In oktober zal de Commissie een vernieuwde handelspolitiek presenteren om nieuwe voordelen voor Europa te behalen.

Openstaan voor de wereld betekent ook solidair zijn met de ontwikkelingslanden, in het bijzonder met Afrika. Wanneer ik over twee weken naar de bijeenkomst op hoog niveau over de millenniumdoelstellingen in New York ga, zal ik – met uw goedkeuring en namens de Europese Unie – één miljard euro extra toezeggen voor de millenniumdoelstellingen voor ontwikkeling.

Een wereldspeler zijn houdt ook in dat wij opkomen voor onze waarden. Over mensenrechten kan niet onderhandeld worden. Ik ben geschokt over de wijze waarop de rechten van vrouwen in vele landen met voeten worden getreden. Ik sta verstomd als ik hoor dat Sakineh Mohammadi Ashtiani veroordeeld is tot de dood door steniging. Zoiets is onnoemelijk barbaars. In Europa veroordelen wij dergelijke daden, waarvoor geen rechtvaardiging bestaat, volgens welke morele of religieuze code ook.

Onze waarden houden ook in dat we mensen in een crisissituatie waar ook ter wereld ter hulp moeten komen.

Onze humanitaire hulp aan Pakistan vormt het meest recente voorbeeld van de Europese solidariteit in de praktijk. Het is een treffende illustratie van de noodzaak om de diverse bijdragen van de Commissie en de lidstaten te presenteren als een echt Europees hulppakket. De lidstaten hebben de helikopters en de civiele-beschermingsteams. Wij moeten die nu bundelen om een echte Europese responscapaciteit bij crisissituaties te creëren. Dat zal de Commissie in oktober ook voorstellen. Ik dring er bij de lidstaten op aan te laten blijken dat zij het menen dat de Unie op dit gebied de haar toekomende rol moet spelen.

Wij boeken vooruitgang bij de ontwikkeling van een gemeenschappelijk buitenlands beleid. Maar laten we ons geen illusies maken: zonder een gemeenschappelijk defensiebeleid zullen wij op wereldniveau niet het gewicht hebben dat ons toekomt. Naar mijn mening is de tijd rijp om deze uitdaging aan te gaan.

Geachte Parlementsleden,

Wij zijn nog bezig om te wennen aan de nieuwe institutionele constructie van Europa die door het Verdrag van Lissabon in het leven is geroepen.

Waar het echt op aan komt, is wat de instellingen presteren voor de bevolking. Wat belangrijk is, is welk verschil Europa maakt in hun dagelijkse leven.

Het geheim van Europa's succes is zijn unieke gemeenschapsmodel. Meer dan ooit moet de Commissie de politieke agenda vaart geven met haar visie en voorstellen.

Ik heb opgeroepen tot een bijzondere verstandhouding tussen Commissie en Parlement, de twee gemeenschapsinstellingen bij uitstek. Ik ben ermee bezig mijn politieke samenwerking met u te intensiveren.

Europa is niet alleen Brussel of Straatsburg. Europa, dat zijn onze regio's. Europa, dat zijn de steden en dorpen waar u vandaan komt. Wanneer u in uw kiesdistrict rondloopt, kunt u de Europese projecten aanwijzen die zo belangrijk zijn voor hun welvaart.

Uiteindelijk zitten wij allemaal in hetzelfde schuitje, de Europese instellingen, de lidstaten, de regio's. De Unie zal haar doelstellingen in Europa niet bereiken zonder de lidstaten. En de lidstaten zullen hun doelstellingen in de wereld niet bereiken zonder de Europese Unie.

Geachte Parlementsleden,

De burgers van Europa verwachten dat wij de maatregelen nemen die nodig zijn om uit deze crisis te geraken.

Wij moeten hen laten zien dat de gezamenlijke inspanningen die wij vandaag leveren, zullen zorgen voor nieuwe banen, nieuwe investeringen en een Europa dat klaar is voor de toekomst.

Ik heb er alle vertrouwen in dat Europa alles heeft wat nodig is. Wij zullen de resultaten behalen die wij nastreven.

Eén ding is zeker: met een pessimistische instelling zullen we de strijd niet winnen. Daarvoor hebben we vertrouwen nodig, en een sterke gemeenschappelijke wil.

Vandaag heb ik uiteengezet hoe de Europese Unie dat naar mijn overtuiging kan waarmaken.

Ik heb mij ertoe verbonden de voorstellen in te dienen op grond waarvan wij onze economische unie kunnen bouwen.

Ik heb bepleit om ons hervormingsprogramma versneld uit te voeren.

Ik heb toegelicht hoe wij, via de kerninitiatieven van Europa 2020, onze sociale markteconomie dienen te moderniseren om te zorgen voor groei en banen in een slimme, duurzame en inclusieve economie.

Ik heb uiteengezet hoe wij in Europa tot een gemeenschappelijk energiebeleid kunnen komen.

Ik heb de noodzaak verdedigd van een ruimte van vrijheid, veiligheid en rechtvaardigheid, waar de Europeanen kunnen ondervinden dat hun fundamentele rechten en verplichtingen gelden waar zij ook gaan.

Ik heb duidelijk gemaakt dat de Commissie zich zal inzetten voor een ambitieuze begroting.

Ik heb voorgesteld EU-obligaties voor projecten te ontwikkelen om grote Europese projecten te financieren.

Ik heb aangekondigd dat wij nog sterker inzetten op de millenniumdoelstellingen voor ontwikkeling.

Ik heb duidelijk gemaakt waarom wij een gemeenschappelijke responscapaciteit bij crisissituaties en ook een gemeenschappelijk buitenlands beleid en defensiebeleid nodig hebben.

En ik heb er bij de Europese leiders op aangedrongen gezamenlijk op te treden als ze willen dat Europa een wereldspeler is en de belangen van Europa verdedigt.

Dat is stellig een op hervormingen gerichte, een ambitieuze en uitdagende agenda.

Wil Europa slagen, dan heeft de Commissie uw steun nodig voor een sterker en een eerlijker Europa ten dienste van onze burgers.

Ik dank u.

MEMO/10/393